

Прага завинаги

Да, Прага завинаги! Искан ми се всичките си дни, които имам пред себе си, да изживея в този град, с който ме свързва взаимна любов и в който живея човешки и щастливо. Оттук да ме изпратят към отвъдното с чешки ритуал пражките ми приятели – българи, чехи, руснаци, да ме кремират и близките ми да отнесат пепелта ми в Поморие – половината да разпилеят край Яворовите скали, морския бряг на детството ми, а другата половина с урната да положат в краката на баща ми. Такова е желанието ми, но не ме корете, нямам намерение да бързам, не се бъркам в божиите работи, дано съм жив и здрав още дълги години за радост на тези, които ме обичат и на които съм нужен.



Замъкът в Троя

В ПРАГА СМЕ СИ УДОМА

Не съм нихилист, нито пък родоотстъпник. Напротив, дори и далеч от родината, аз продължавам да съм й полезен, но изтръпвам при мисълта, че трябва да се завърна в България. Не мога да си представя как бихме могли да преживяваме с Татяна с двете си мизерни пенсии. Обичам райското кътче на Балканите, но днешната държава България ме гнети. Когато я посещаваме веднъж в годината, се чувстваме там като туристи, които се радват май единствено на по-ниските цени и на това, че разбират езика. Общуваме най-вече с приятелите си и се опитваме да подминаваме нещата, които ни дразнят. Когато си тръгваме, и двамата с Татяна си казваме: „Колко е хубаво, че си отиваме у дома“.

Да, в Прага сме си у дома! След всяко отсъствие с такова удоволствие се завръщаме в малкото си апартаментче! Положителните емоции неволно идват от подсъзнателното, неизбежно

сравнение как сме живели в родината си и как живеем сега в тази вече не чужда страна. След панелната ни клетка в жилищния комплекс с ниски тавани (където щеш не щеш чуваш под теб и над теб кой с кого се кара), сега живеем в дом с дебели стени и високи тавани. Макар и малко по размер, жилището не ни лишава от обем заради височината си от три метра и половина! Сградата е архитектурен паметник. Тя е на сто години, стил сецесион, с плочкови мозайки по коридорите и широко стълбище. Намира се в квартал Нусле, недалеч от Вишеhrad. Край нашата улица тече потокът Ботич, а зад него е паркът „Фолиманка“.

ПРЕКРАСНИ РАЗХОДКИ В ЗЛАТНА ПРАГА

На Вишеhrad се качваме обикновено през топлите дни привечер. След насладата от изгледите към Храдчани и Смихов, към виещата се Вълтава под нас, импозантните скулптури на

Мисълбек по героите на Ирасковите „Старинни чешки предания“, камбанната песен на „Св. св. Петър и Павел“, завършваме разходката си с чаша бира в открита бирария с изглед към Нуселския мост и телевизионната кула на Жишков. Апропо, знаете ли прякорите на най-високата, цели 217 м., кула в Чехия? Единият е „Американският пръст“ заради стърчащия ѝ вид, а другият заради това, че е построена в началото на 90-години – „Последната ерекция на комунизма“.

Разходките ни из Винохради са по всяко време – и зиме, и лете. Изкачваме Нуселските стълби и тръгваме наслуки по улиците. Избираме си две посоки – или към „Хавличкови сади“, или към „Ригрови сади“. Наслаждаваме се най-вече на фасадите на сградите. Повечето от тях са от края на 19 или началото на 20 век и предимно в любимия ми пражки стил – сецесион. Ако и на вас той ви е слабост, горещо ви препоръчвам да минете по улиците между „Иржишо з Подебрад“ и „Ригрови сади“. Това са „На Швиханце“, „Кърконошска“, „Манесова“ и „Полска“. Там, повярвайте ми, ще видите много хубави сгради, като някои от тях са по-красиви и от всеизвестните домове в „Парижска“.

А ако не се разхождате през зимата, ще се радвате на цветята и зеленината на споменатия парк, можете да завършите разходката си така, както обичам да го правя аз – на чаша бира в огромна бирария-градина под вековни дървета. И още нещо много приятно – няма да срещнете туристи с фотоапарати, атмосферата си е чисто пражка – както си я спомням от миналия век.

Напролет и в ранното лято обичаме да се разхождаме из покрайнините на Прага. Разтваряме картата на любимия

град, гледаме къде в перифериите му има зелени петна и тръгваме. Така се запознаваме с нови негови кътчета и все повече го обикваме. С метро, трамвай, автобуси, докато решим къде да слезем и откъде да продължим пеша. Опитайте, много е романтично и изпълнено с изненади. И да не забравим – за финал пак бира в избрана наслуки кръчма.

БИРЕНИ ТУРОВЕ

Та нали кехлибареното питие е един от най-силните магнити на магическия град за много хора. Затова и най-обичам „бирените турове“ из него, които предлагам на приятелите си и на нашенци, които след тях по правило се обявяват за мои приятели. Още един от подаръците, които ми поднася любимият град. Прага ми дарява неща, които в родината никога нямаше да ми се случат. Ще напомня, че от нея тръгнаха дългогодишните ми пътувания към гръцките острови, а тази година тя ми предостави и друго силно преживяване – да съпровождам неколяма чешка група до Москва и Санкт Петербург!

Но да се върнем към подхванатите бирени турове и един друг мой подарък от любимия град, за който още не е ставало дума. Обещал съм и от години помагам на Българския културен институт с екскурзоводските си услуги за видни техни гости. Чрез този си жест се запознах и сблизих с ярки представители на българската култура. Ще спомена само някои от тях – народната певица Надка Караджова (светла и памет!), гранддамата на българската естрада – очарователната Йорданка Христова, един от най-изтъкнатите ни журналисти – страхотният Тома Томов. Как протича споменатият „бирен тур“ ли? Тръгваме от Страховския манастир, откъдето има прекрасен изглед и стават прекрасни снимки. След Лорета се посещава кръчмата „У Чернехо вола“ – там се пие черен или светъл „Козел“ и се хапват пържени и печени филийки със синьо сирене. След Пражкия храм и „Свети Вит“ се пие кафе преди да се спуснем надолу към „Нерудова“. В нейния долен край е кръчмата „У Коцоура“, където се пие нефилтрирано, живо пиво „Бернард“. В „Кармелитска“, преди да се види Пражкия младенец, т.нар. Бамбино ди Прага в „Ил Балконе“ се пие черен или

светъл „Старопрамен“, а в Старе Место за финал в „Михалска“, в кръчмата „Лири“ – най-прочутото чешко пиво – пилзенското. При възможност не пропускам и „У Златехо Тигра“, най-вече заради обожавания Храбал. Естествено, през цялото време не спирам да приказвам и разказвам, и не само за историите и паметниците на чешката столица, а и за какво ли още не.

ПРАЖКИТЕ ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

Искам да се върна към пражките транспортни средства, които спомегах, и които също спадат към нашите удоволствия с Татяна. Неволно пак сравнявам с мъките, които съм изпитвал, за да отида на работа с автобус в Пловдив или пък как с часове се придвижваме от дома на приятелите си в София до центъра. А в Прага? Най-напред разписанията. Има ги по всички спирки и от тях знаеш как се движи въпросният трамвай или автобус. И на минутата идва! Да оставим настрана и вида на превозните средства. Особен лукс за нас, надхвърлилиите 65-годишна възраст: срещу 120 крони си извадихме карти, с които ще пътуваме по цялата пражка транспортна мрежа, а като станем на 70 години ще пътуваме безплатно. И един друг лукс – в пражките трамваи повечето млади хора ни отстъпват местата си да седнем. Когато за първи път в Прага млада девойка ми предложи мястото си, нещо ме жегна. Десетки години бях свикнал чехките да ме възприемат по друг начин, да проявяват друг интерес към мен. Какво е значи това сега? Ами че съм остарял, какво друго! А аз все още се мисля за млад и левент. Ха-ха!

И още една усмивка, за финал. Тъй като вече с Татяна от години сме се сраснали с Прага и Чехия, почти сме се изгубили сред чехите. А аз покрай образованието си и приличния си чешки език често минавам и за един от

тях. По-точно казано не за чех, а за моравак. Досещате се откъде и защо – от Острава заради преглъщаните дължини.

Но пък да ме бъркат заради външния ми вид? Всъщност и това се е случвало, но все са ме вземали за някакъв южняк. Ама чак толкоз ли съм мургав, че да напомням и циганин? Веднъж обаче в Прага и това ми се случи! Не съм расист, но не обичам думата ром и не виждам с какво тя променя циганите. За мен думата циганин си има повествователен, артистичен колорит. Има я и в нашата, и в чешката, и в руската и в коя ли не литература. Така де, как ви звучи „ромски барон“ или „ромка една“, а?

Бе в началото на екскурзоводската ми кариера. За първи път щях да водя семейство руснаци до Кутна Хора. Бях подранил, хотелът бе близо до гара „Масарик“ и там някъде край спирката на трамвая бях седнал на една пейка, запалил цигара и четях книжле за споменатия исторически град. По едно време ме приближава циганка на неопрделена възраст, орфана, беззъба и ми иска цигара.

– Нямам – отвръщам аз, – тая ми беше последната.

– Последната, пинтийо! И к'во ми се правиш, че не си от нашите? Като си пуснал брада и килнал туй кепе, мислиш че си се скрил ли! Пфу! – плю встрани тя и си тръгна сърдита. Лелеее, какво доживях, да ме вземат и за циганин! Не се съдържах и пригнах от смях. Дълго и с кеф си се смях. Така де, какво пък толкоз, нека съм и циганин. Циганин, циганин, ама пражки, не сливенски!

Та така...

Васил Самоковлиев



Валдщейнската градина